

Παναγία Σουμελά: Η αδράνεια της διεθνούς κοινότητας αποθρασύνει τον Ερντογάν

[/ Επικαιρότητα](#)

Μετά την μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, η κυβέρνηση Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν συνεχίζει να προκαλεί, αυτήν την φορά, με την χορήγηση άδειας για την πραγματοποίηση πάρτι στην Παναγία Σουμελά, η οποία είναι κλειστή προς τους Χριστιανούς. Πρόκειται για βεβήλωση ενός ακόμα θρησκευτικού μνημείου και προσβολή του Ορθόδοξου κόσμου, καθώς η αιτία για τη διοργάνωση του πάρτι ήταν η “προβολή” του μνημείου.

Της Σβετλάνα Λεβίτσκι

Δεν έχουν τέλος οι προκλητικές ενέργειες από την γείτονος χώρα: Παραβιάσεις εναέριας κυκλοφορίας καθώς και της Ελληνικής και Κυπριακής ΑΟΖ με τις δήθεν σειсмоγραφικές έρευνες του θαλάσσιου χώρου. Εργαλειοποίηση του μεταναστευτικού και προσφυγικού. Μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί. Και τώρα η διοργάνωση πάρτι στην Παναγία Σουμελά για “τουριστικούς λόγους”.

Η βεβήλωση της Παναγίας Σουμελά, της Αγίας Σοφίας, καθώς και άλλων θρησκευτικών μνημείων από την Τουρκία, δεν είναι εσωτερικό ζήτημα της Τουρκίας, αλλά αντιθέτως είναι μείζον ζήτημα κατάφωρης παραβίασης του Διεθνούς και του Ευρωπαϊκού Δικαίου.

Έντονες ήταν οι αντιδράσεις και οι διαμαρτυρίες για το πάρτι στην ιστορική Μονή, από το Υπουργείο Εξωτερικών, τους Έλληνες Ευρωβουλευτές που έθεσαν ερώτηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τον υπουργό Τουρισμού, Βασίλη Κικίλια, την Παμποντιακή Ομοσπονδία, και τη Διακοινοβουλευτική Συνέλευση Ορθοδοξίας, και τον Οικουμενικό Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίο ο οποίος έστειλε επιστολή προς τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού της Τουρκικής Δημοκρατίας Εξοχ. κ.

Mehmet Nuri Ersoy.

Ωστόσο, έως τώρα δεν έχουν γίνει ουσιαστικές ενέργειες απόδοσης ευθυνών, καθώς πρόκειται για βεβήλωση του θρησκευτικού μνημείου, και προσβολή του Ορθόδοξου κόσμου. Τέτοιου είδους ενέργειες εις βάρος του Ορθόδοξου Χριστιανικού κόσμου από την κυβέρνηση του Ερντογάν, του οποίου οι εκτελεστικές εξουσίες συνάδουν με αυτές ενός σύγχρονου “Σουλτάνου”, δεν αποτελούν μεμονωμένο περιστατικό. Υπενθυμίζεται, μόνο στην Κύπρο περισσότερες από 133 εκκλησίες, ξωκλήσια και μοναστήρια έχουν βεβηλωθεί, 77 εκκλησίες έχουν μετατραπεί σε τζαμιά, ενώ δεκάδες χρησιμοποιούνται από τον τουρκικό στρατό ως αποθήκες ή αχυρώνες, την ώρα που η Τουρκία έχει επικυρώσει την Σύμβαση για την Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς.

Σημειώνεται ακόμη ότι, εκτός από τα ελληνορθόδοξα μνημεία, έχουν υποστεί σημαντικές καταστροφές θρησκευτικοί χώροι των Αρμενίων, Μαρωνιτών και Λατίνων, όλοι μέρος της κοινής ευρωπαϊκής πολιτιστικής μας ταυτότητας. Το 2018, Έτος Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς, αντιπροσωπεία ευρωβουλευτών επισκέφθηκε την Κυπριακή Δημοκρατία για τον σκοπό αυτό, ενώ ο Ευρωπαίος Επίτροπος κ. Navracsics έθεσε το ζήτημα στη Σύνοδο της Unesco για τη θρησκευτική κληρονομιά στο Παρίσι τον Οκτώβριο του ίδιου έτους.

Αμετανόητος ο Τούρκος Dj: “Ήθελα να προβάλω το μνημείο”

Ισχυριζόμενος ότι είχε λάβει τις απαραίτητες άδειες για τα γυρίσματα του βίντεο κλιπ, ο τούρκος Dj, ονόματι Αχμέτ Σετερτζί, δηλώνει τώρα ότι στόχος του ήταν να «προβάλει» το ιστορικό μνημείο της Παναγίας Σουμελά, καθώς το βίντεο κλιπ τους έχει ήδη πάνω από 20 εκατ. views.

Το βίντεο κλιπ γυρίστηκε πριν από περίπου 10 ημέρες και, όπως φαίνεται στο βίντεο, με πλήρη εξοπλισμό ο Dj παίζει ηλεκτρονική μουσική με υπόκρουση τις καμπάνες της Μονής.

Σύμφωνα με ρεπορτάζ του ΣΚΑΙ, ο τούρκος Dj ισχυρίζεται, επίσης, ότι πήρε τις απαραίτητες άδειες από τις αρχές για τα γυρίσματα, χωρίς ωστόσο να διευκρινίσει τις υπηρεσίες που φέρονται να έδωσαν το πράσινο φως για μια τέτοια πρόκληση σε ένα Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με πληροφορίες, το τουρκικό υπουργείο Πολιτισμού λέει, από την πλευρά του, ότι δεν έδωσε εκείνο την άδεια.

Σε ανακοίνωσή του το ελληνικό ΥΠΕΞ αναφέρει: «Οι πρόσφατες εικόνες που προβλήθηκαν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, στις οποίες ξένο συγκρότημα

φαίνεται να χορεύει ντίσκο στον χώρο της Ιστορικής Μονής Παναγίας Σουμελά, αποτελούν βεβήλωση του Μνημείου αυτού, υποψήφιου για την ανακήρυξη του σε Μνημείο Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Οι εικόνες αυτές είναι προσβλητικές και έρχονται να προστεθούν σε σειρά ενεργειών των τουρκικών αρχών εις βάρος Μνημείων της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Καλούμε τις αρμόδιες τουρκικές αρχές να πράξουν τα δέοντα για να μην επαναληφθούν τέτοιες πράξεις και να γίνει σεβαστός ο ιερός χώρος της Μονής».

Από την πλευρά του ο Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος απέστειλε προς τον υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού της Τουρκικής Δημοκρατίας, Mehmet Nuri Ersoy, κάνοντας λόγο για προσβολή «της Πατριαρχικής και Σταυροπηγιακής Μονής Παναγίας Σουμελά της Τραπεζούντος, πανίερου σεβάσματος του Οικουμενικού Πατριαρχείου και της Ρωμοσύνης του Πόντου, αλλά και μνημείου της παγκόσμιας θρησκευτικής και πολιτιστικής κληρονομιάς».

“Η απόφαση των τουρκικών φορέων να παραχωρηθεί σε μουσικό συγκρότημα ο χώρος της Ιεράς Μονής, η οποία όχι μόνο ανήκει στο Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού της Τουρκίας και έχει χαρακτηριστεί από αυτό ως «πολιτιστικό μνημείο», αλλά βρίσκεται ήδη από το 2000 στην προσωρινή λίστα με τα μνημεία της UNESCO, αποτελεί προσβολή και βεβήλωση του χαρακτήρα του θρησκευτικού και ιστορικού αυτού μνημείου. Η δικαιολογία των φορέων και των συντελεστών ότι το βίντεο γυρίστηκε εκεί προκειμένου να προβληθεί η Παναγία Σουμελά ως τουριστικός προορισμός, θεωρείται **απαράδεκτη, γι’ αυτό και προκάλεσε την δυσαρέσκεια και έντονες αντιδράσεις ακόμη και των ντόπιων κατοίκων της περιοχής, οι οποίοι αγαπούν και σέβονται το μνημείο, και όπως δηλώνουν, δεν θα ήθελαν επ’ ουδενί να πραγματοποιηθεί μια αντίστοιχη εκδήλωση στον χώρο ενός τζαμιού”,** αναφέρει σε ανακοίνωσή της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος της 165ης Συνοδικής Περιόδου (για τον μήνα Φεβρουάριο 2022) υπό την προεδρία του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Ιερωνύμου.

Το Διεθνές Δίκαιο για την προστασία θρησκευτικών μνημείων

Όπως αναφέρει ο Πέτρος-Ορέστης Κατσούλας, υποψήφιος διδάκτωρ συγκριτικού, δημοσίου και ευρωπαϊκού δικαίου, η **Τέταρτη Σύμβαση της Γενεύης** του 1949 ενίσχυσε την προστασία των «τόπων λατρείας που αποτελούν την πολιτιστική ή πνευματική κληρονομιά των λαών», ενώ το μεγαλύτερο μέρος των μεταγενέστερων διεθνών διακηρύξεων των **Ηνωμένων Εθνών**, της **UNESCO**, καθώς και του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπως οι διατάξεις της **Σύμβασης της Χάγης** για την προστασία της πολιτιστικής ιδιοκτησίας (1954), της **Σύμβασης Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς** (1972), της **Σύμβασης για την Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ευρώπης**

(1985), της **Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία της Αρχαιολογικής Κληρονομιάς** (1969), της **Ευρωπαϊκής Σύμβαση για το Τοπίο** (2000) και η **Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας των πολιτιστικών εκφράσεων** (2005), αποτελούν σημαντικά βήματα προς τη διεθνή επέκταση της θρησκευτικής κληρονομιάς, ως σεβαστή κοινή κληρονομιά που ξεπερνά τα εθνικά σύνορα.

Στο ίδιο πνεύμα, το **Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο** τόνισε, στην περίφημη υπόθεση του Ahmad Al Faqi Al Mahdi, ότι ο **χαρακτηρισμός θρησκευτικών κτιρίων όχι μόνο αντικατοπτρίζει την ιδιαίτερη σημασία τους για τη διεθνή πολιτιστική κληρονομιά, αλλά επίσης συμβάλλει στην «ευρεία διάδοση του πολιτισμού και την εκπαίδευση της ανθρωπότητας για δικαιοσύνη και ελευθερία και ειρήνη [που] είναι απαραίτητα για την αξιοπρέπεια του ανθρώπου και αποτελούν ιερό καθήκον που όλα τα έθνη πρέπει να εκπληρώσουν με πνεύμα αμοιβαίας βοήθειας και ανησυχίας»**. Ιδιαίτερη μνεία αξίζει να γίνει, εξάλλου σε σχετική πρωτοβουλία της UNESCO, το 2016, με την οποία επιδιώχθηκε να τονισθεί ότι τα θρησκευτικού χαρακτήρα μνημεία δεν μπορούν να περιορισθούν μόνο στην υλική τους διάσταση, χωρίς αναφορά στο λατρευτικό τους πλαίσιο και την «ιερή» τους αξία.

Ιστορικά στοιχεία της Παναγίας Σουμελά

Η Ιερά Μονή Παναγίας Σουμελά ιδρύθηκε το 386 μ.Χ. από τους Αθηναίους μοναχούς Βαρνάβα και Σωφρόνιο μετά από αποκάλυψη της Θεοτόκου, για να εγκαθιδρυθεί εκεί η θαυματουργός εικόνα Της, η οποία, σύμφωνα με την Παράδοση, είναι έργο του Ευαγγελιστή Λουκά. Έκτοτε ο χώρος αυτός απετέλεσε το κέντρο λατρείας και αναφοράς του Ποντιακού Ελληνισμού και όχι μόνο, αφού πιστοί από τα πέρατα του κόσμου συνέρρεαν εκεί επί δεκαπέντε ολόκληρους αιώνες για να προσκυνήσουν την ιερά εικόνα της Παναγίας και τα άλλα ιερά κειμήλια που φυλάσσονταν εκεί, γι' αυτό και έχει ιδιαίτερη λατρευτική αξία. **Εδώ και ένα αιώνα, μετά από την Γενοκτονία και τον ξεριζωμό των Ελλήνων του Πόντου, οι ιερές Ακολουθίες δεν τελούνται, αλλά το Μοναστήρι παραμένει ένας χώρος θρησκευτικού και ιστορικού χαρακτήρα και ανοίγει - σύμφωνα με την απόφαση των τουρκικών αρχών - μόνο για προσκυνηματικούς λόγους.**

Θυμίζουμε ότι το μοναστήρι, το οποίο περιλαμβάνεται στον κατάλογο με τα

μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς της UNESCO, είχε ανοίξει στις 15 Αυγούστου 2010 μετά από 88ετή διακοπή, με άδεια από το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού της Τουρκίας. Ωστόσο, το 2015 έβαλε ξανά «λουκέτο» λόγω του κινδύνου πτώσης βράχων από το κοντινό Όρος Karadag.

Αφού προχώρησαν λίγο οι εργασίες αποκατάστασης, στις 25 Μαΐου 2019 άνοιξε μέχρι την πρώτη αυλή. Στις 28 Ιουλίου 2020 ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν μέσω τηλεδιάσκεψης λόγω της πανδημίας του κοροναϊού έκοψε την κορδέλα στο 65% του έργου.

Διαβάστε ακόμη:

[Αγία Σοφία: Το χρονικό της μετατροπής της σε τζαμί](#)

[Επιστολή διαμαρτυρίας του Οικουμενικού Πατριάρχη για την προσβολή της Μονής Σουμελά](#)

[Επικοινωνία Οικουμενικού Πατριάρχη-Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού Τουρκίας](#)

[Έκθετη η Τουρκία στα μάτια του πολιτισμένου κόσμου για την προσβολή στην Παναγία Σουμελά - Κύμα αντιδράσεων για τη βεβήλωση](#)

[ΔΙΣ: Έντονη διαμαρτυρία για την Παναγία Σουμελά](#)

[Παμποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος: Αντίδραση για την Παναγία Σουμελά](#)